

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила



ДЕВЕТА НЕДЕЉА ПО ПЕДЕСЕТНИЦИ

св.муч. Евсеиїније Антиохијски, св. ѿрав. Нона
Мш. 14:22-34 (зач. 59); 1Кор. 3:9-17 (зач. 128).

архиепископ Никифор Теоѿокоc

БЕСЕДА НА 9. НЕДЕЉУ ПО ПЕДЕСЕТНИЦИ – О МАЛОВЕРЈУ

Прекор упућен Петру о коме смо малочас слушали у светом Јеванђељу, даје нам повод да пажљиво расудимо о малOVERЈУ, које ревност ка врлини чини хладном и потапа на пучини греха.

МалOVERНИ се разликује од верног и од неверног као што се топла вода разликује од вреле и хладне. Топла вода има у себи сакривен огањ, али мали; врела – велики, а хладна никакав: малOVERНИ има веру, али малу; верни – велику, а неверни – никакву. Топла вода има силу, али малу, врела – велику, а хладна је без силе: малOVERНИ има ревност, али малу, верни има велику ревност, а неверни нема никакву. Следствено томе неверни, пошто нимало не верује у Бога, без зазора нарушава Божије заповести, јер никакве љубави нема, нити се стара да твори врлину; верни пак, пошто и силно верује и има велику ревност, тешко преступа Божије заповести, и не напушта лако врлину. МалOVERНИ пак, пошто сумња у Божије речи и има малу ревност, лако напушта Божији закон, лако се обна-

жује од небеске врлинске одеће. Овоме нас учи Писмо, ово нам показује искуство.

Вера објављује да је Бог безграничан, увек јесте, свуда присутан и све испуњава. „Ако узидем на небо, Ти си тамо; ако сиђем у ад, присутан си; ако узмем крила своја ујутро и настаним се на крајевима мора, и тамо ће ме рука Твоја водити“ (Пс. 138, 8 – 10). Ниједно место, ни за које време, чак ни за трептај ока не бива туђе Божијем присуству. Верни, који без икакве сумње верује у ово, очима вере увек види пред собом Господа Саваота. Онда заиста тешко да би се дрзнуо да пред Божијим очима учини грех. Ко од оних који се налазе пред ма којим овоземаљским царем, чини пред њиме, не грех, већ и најмању непристојност? Нико. Пророк Давид, који је имао пламену веру, рекао је: свагда пред собом видим Господа и он стоји са моје десне стране, да не скренем са врлинског пута: „Провиђах Господа преда мног свагда, јер је с десне стране мени, да не посрнем“ (Пс. 15, 8). Из овог ра-

„зашто посумња?“ (Мт. 14, 31). Укорио га је због тога да би смо познали да је вера једно, а маловерје нешто друго. Вером је Господ назвао веру савршену, велику, пламену. Таква вера је неразднојно сједињена са добрим делима, због чега је у брат Господњи Јаков рекао: „Покажи ми вјеру твоју без дјела твојих, а ја ћу теби показати вјеру моју из дјела мојих“ (Јк. 2, 18). Таква вера је она сама спасоносна вера о којој је Спаситељ рекао: „који повјерује и крсти се биће спасен“ (Мк. 6, 16). МалOVERЈЕ је вера несавршена, мала, хладна, то је вера мртва и често туђа и потпуно обнажена од добрих дела. О овакој вери је такође говорио ап. Јаков: „да је вјера без дјела мртва“ (Јк. 2, 20).

Зачуђени смо и збуњени што и данас не видимо оно мноштво чудеса које је Исус Христос обећао верујућима. „А знаци онима који вјерују“, говорио је, „биће ови: именом мојим изгониће демоне; говориће новим језицима; узимаће змије у руке; ако и смртно што попију, неће им naudити; на болеснике полагаће руке, и оздрављаће“ (Мк. 16, 17 – 18). Лако је међутим разрешити ово чуђење и збуњеност, јер је Господ рекао да ће ова знамења чинити они који верују, а не малOVERНИ. Док су многи ревновали у вери, тј. у време апостола и у наредним вековима, свакодневно су се дешавала безбројна чуда. У наше време веома мало има оних који имају пламену и горућу веру – готово сви су малOVERНИ. Уколико неко и сада има пламену веру, као зрно

горушично, тада уколико каже гори овој: „пређи одавде тамо, и пређи ће“ (Мт. 17, 20). Следствено овоме, нема више тако много чудеса, јер се загасио жар вере. „Зашто ми“, говорили су Господу апостоли „не могосмо изагнати“ демона? „За невјеровање ваше“ (Мт. 17, 19 – 20), одговорио им је Господ, односно због маловерја вашег: Не бејаху пак, апостоли неверни, али још не савршени вером (св. Јован Златоуст).

Видите ли браћо, да је малOVERЈЕ корен свих зала, а вера – извор сваке врлине и доброг дела. Али да ли може човек своју хладну веру учинити пламеном? Може, ако хоће. Вера упућује на врлину, а врлина загрева веру. Буди кротак, смирен, правдољубив, снисходљив, целомудрен, дуготрпелив, мудар као змија, безазлен као голуб, милостив као Отац твој небески. Ово распаљује у срцу човека онај огањ, односно ону веру, коју је Исус дошао да донесе на земљу, то јест на срца верујућих у Њега.

Господе Исусе Христе, Јединородни Сине Божији! Ти си и даодавац вере и учитељ врлине. Верујем и исповедам да си ти заиста Христос, Син Бога Живога, који је дошао у свет да грешнике спасе, од којих сам први ја. Али вера је моја мала и хладна, не толико пламена колико је потребно за спасење. Стога Теби, премилосрдни, преклањам колена и са сузама, као отац младића који је имао духа немога, зовем и вапијем: „Верујем Господе, помози моме неверју!“ (Мк. 9, 24).

email: kontakt@manastirpodmaine.org
интернет презентација: manastirpodmaine.org

злога је патријарх Јосиф бежао од блуда и сачувао целомудреност. Хладна у вери Египћанка му је нудила да спава са њом: „Лежи са мном“ (Пост. 39, 7), говорила му је, али Јосиф, верујући без сумње, да је Бог пред њим, одбио је понуду говорећи: како да учиним такво зло дело? Како да погрешим пред лицем Божијим? „Па како бих учинио тако грдно зло и Богу згрешио“ (Пост. 39, 9).

Пошто малOVERНИ телесним очима не види Бога Који стоји пред њим, а душевне му очи ослепљују и скоро да су затворене његовим малOVERЈЕМ, због чега се колеба и повија од ветра страсти, потапају у греховни таласи. Шта мислите о Јуди Искариотском? Зар он није веровао да је Исус Христос Син Божији? Свакако да је веровао. Јер да није веровао, не би ни ишао за Њим, не би био Његов ученик. Веровао је, али мало; веровао је, али је сумњао, због чега је његову малу веру угасила силна страст среброљубља, и уместо ученика, начинила га издајником. И Ева је имала веру у Бога, али је њена вера била мала и недовољна. Бог је и њој и Адаму заповедио: „у који дан окусиш с њега, умрећеш“ (Пост. 2, 17). Змија јој је рекла нешто супротно, односно: „Нећете ви умрети; него... ћете постати као богови“ (Пост. 3, 4 – 5). Ева је пре поверовала змијиним речима, него Божијим, стога ју је малOVERЈЕ збацило у грех непослушања, лишило Божије благодати и изагнало је у ову несрећну земљу.

Врлина је сасвим презрена; обуздавање греховности је разорено, свако од нас незадрживо и без

страха греши на сваки начин: „Сви застранише, уједно неваљали посташе; нема га који чини добро, нема га ни једнога“ (Пс. 13, 3). Откуд ово? Од малOVERЈА. Како смо, рећи ћете, ми малOVERНИ? Свакодневно читамо и исповедамо Символ вере; свакодневно узвикујемо: Верујем у једнога Бога Оца, Сведржитеља, Творца неба и земље, и даље, што се налази у Символу вере, па зар смо малOVERНИ?! Дела, браћо, а не речи јесу доказ вере, како нас боғонадахнуто подучава Јаков, брат Господњи: „Покажи ми“, вели он, „вјеру твоју без дјела твојих, а ја ћу теби показати вјеру моју из дјела мојих“ (Јак. 2, 18). Какву пак, веру показују наша дела? Она јасно показују да смо у изобиљу малOVERЈА. Не речи, већ дела пројављују, да имамо веома малу веру у Бога.

Бог заповеда да љубимо непријатеље наше. „А ја вам кажем: Љубите непријатеље своје“. Бог заповеда: „благосиљајте оне који вас куну, чините добро онима који вас мрзе и молите се за оне који вас вријеђају и гоне“ (Мт. 5, 44). Притом обећава онима који воле своје непријатеље и добро им чине велике награде: „плата ће вам бити велика, и бићете синови Свевишњег“ (Лк. 6, 35). Осим тога, уверава нас да се Он брине око освете онима који нас вређају и обећава да ће им Он сам дати одговарајућу казну: „Моја је освета ја ћу вратити, говори Господ“ (Рим. 12, 19). Свет саветује супротно: прогањај, каже и свети се, колико год можеш, непријатељу своме, јер уколико се не осветиш, бићеш обешчашћен, сви ће те презрети, устаће против тебе и

потрудиће се да те ојаде на сваки могући начин. Ми пак, више слушамо савете овога света, него Божије заповести, више верујемо наговорима света, него Божијим обећањима. Стога мрзимо наше непријатеље и сами им бивамо непријатељи све до смрти, ради освете користимо се поругама, преварама, клеветима, (вербалним) нападима, издајом, рањавањем, убиствима, највећим злоделима и преужасним безаконјима. Јесу ли ово дела вере? Никако. Ово су дела малOVERЈА, да не кажем, неверја. Погледај како су поступали свети апостоли, који су имали пламену веру у Христа: укоравани - они су благосиљали, гоњени – они су трпели, када су хулили на њих, они су молили своје непријатеље да се покају (1Кор. 4, 12 – 13). Погледај по делима, какву је веру имао првомученик Стефан. Он, засипан камењем, преклонио је колена и молио се за оне који га каменују, узвикујући: „Господе, не урачунај им гријех овај! И ово рекавши, усну“ (Дап. 7, 60).

Бог заповеда, говорећи: „подајте милостињу од онога што је унутра“ (Лк. 11, 41). Нахрани, каже, гладнога, напој жеднога, одени нагога, прими странца, погледај на немоћнога, посети онога у тамници. Сиромаш, говори Он, јесте брат Мој, сиромаш представља лице Моје; уколико учиниш што сиромашу – Мени си учинио. „Кад учинисте једноме од ове моје најмање браће, мени учинисте“ (Мт. 25, 40). Обећава милостивима стотруку награду у овоме свету, а у будућем животу Царство вечно: „примиће сто пута онолико, и на-

слиједиће живот вјечни“ (Мт. 19: 29). Верујеш ли овоме? Да, рећи ћеш, верујем и исповедам. Лепо. Али одмах затим пред тебе стаје жедан, гладан, наг, странац или болестан, а ти не само што одврташ лице своје од њега, него понекад и вичеш на њега и укореваш га. Ето, таква су дела твоје вере! Ето таква је вера твоја! Ово није вера, већ малOVERЈЕ. Залутала помисао твога среброљубља ти шапуће: немој давати, да и ти не би постао такав сиромаш као и он што је. Истинити Бог ти пак, говори: уколико дарујеш једну меру, примићеш стотруку, али ти ипак више верујеш заблуди својих мисли него Богу Сведржитељу.

Када би моје срце имало пламену веру, бар колико зрно горушично, уплашио бих се страшног судњег дана и муке која очекује грешнике, тргао бих руке од неправде, побегао далеко од туђе постеле, укроћавао бих телесне страсти, одвртао бих очи од свакога греха. Када би моје срце имало пламену веру, каква је била вера светих, пружио бих своје руке да чиним добро онима који немају, купио бих свету одежду целомудрености, бежао бих од светске сујете, чувао бих заповести Божије и марљиво ишао путем врлине.

Али неко ће на ово рећи: Господ наш, Исус Христос је рекао: (Сваки) „који повјерује и крсти се биће спасен“ (Мк. 16, 16), а ми смо поверовали и крстили се, дакле и бићемо спасени. Заиста, тако је! Али зашто је онда Исти тај Господ Исус Христос укорео Петра, као малOVERНОГ? „МалOVERНИ“, рекао му је,